

Tante Gunnhild sin blomstergård

Tante Gunnhild smilte og la fra seg telefonen på det runde bordet ved siden av lenestolen. Birte på gården inviterte henne til å komme på besøk. Bonden Sigurd, var brorens barnebarn. Og de to barna deres, Tore og Kari, var alltid så våkne og nysgjerrige. Det var bra mente tante Gunnhild, hun syntes ikke det var noe problem om barna var aktive. De pekte og spurte om alt fra trau og munkepanner, til heklede blondebrikker. Barna var ikke opptatt av marmorkake og brus. De ville se og lære. Og Gunnhild gledet seg over dette.

Tante Gunnhild var 85 år og bodde for seg selv. Hun hadde et lite hus med hage, tre epletrær, rips, solbær og en stikkelsbærbusk. Broren og den ene søsteren var døde, og den yngste søsteren bodde på sykehjem. Dessverre var Oddlaug ute av seg og hadde mistet språket. Gunnhild besøkte henne likevel, og snakket om kjent og kjært, om innhøstingen av epler og bær, om plenen som måtte klippes og om rosene som klatret høyere for hvert år.

Og om deres tid på gården, da de var unge, før de dro ut. Blomsterengene og duften av sen sommer. Om Geitrams Mjødurt og Filtkongsllys. At de plukket favnen full av Reinfann for å ha på utedoen, og skudd av brennesle for å lage neslesuppe. At de hørte gjøken som gol. Om fasanen de hadde sett, og grevlingen som dukket opp to dager senere. Og at jentene ble redde for at den skulle ete opp fasanen. Det var før Gunnhild ble kastet ut hjemmefra, atten år gammel, da hun nektet å gifte seg.

Da var det bare å klare seg selv. Hun fikk jobb som konditor, tok senere utdannelse som sekretær og kjøpte huset sitt i Fuglestien. Hun fikk aldri barn. Og derfor var det ekstra koselig med Tore og Kari. Hun lengtet etter at de skulle komme sammen med foreldrene. Sist de var hos henne var Tore seks og Kari fem.

Og siden den gang hadde hun mast om at de måtte komme tilbake, ringte og sendte meldinger til Sigurd. Barna var sju og seks år nå.

«Dere må komme en tur. Jeg har kaffe til de voksne og brus til de små. Og en konfekteske».

Sigurd svarte alltid.

«Vi kommer snart».

Og nå skulle de hente henne i Volvoen på lørdag klokka elleve.

Barna var med i bilen. De smilte og hilste da hun kom ut på trammen. Tore hoppet ut av passasjersetet foran og bød henne plass. Kari vinket og lo.

«Vil du være med å plukke blomster, tante Gunnhild?»

Da de kom fram på tunet, stod Birte på trappa og hilste henne velkommen. Tante Gunnhild gikk i retning av Birte, men barna trakk henne med seg på traktorveien mot engene. Gunnhild smilte mot Birte og gikk sammen med Tore og Kari.

Det var slutt på veien, og Tore åpnet en grind. Tante Gunnhild stanset og skuet utover blomsterengen. Hun trakk inn duften av engsoleie og hundekjeks. Hun trødde ut på det grønne gresset.

Kari tok hånden hennes og trakk i den.

«Jeg vil at du skal komme og se på en blomst. Kanskje du vet hva den heter?»

Kari trakk henne til venstre. Tante Gunnhild lo og kikket rundt.

«Det er så deilig å være tilbake».

Kari plukket en lilla blomst.

«Hva heter denne, tante Gunnhild?»

Tanten tok blomsten og gransket den.

«Den heter Storkenebb. Noen sier at den heter Santhansblomst».

Tante Gunnhild skottet mot høyre og pekte.

«Der borte ved svaberget er det flere blomster. Det er småsten i jorda og det er markjordbær der. Jeg tror de trives med sandjord».

Tore gikk foran og Kari leide tante Gunnhild. Tanten gikk langsomt og klaget på bena sine, og for at hun var gammel.

«Da jeg var ung, gikk jeg alltid dit for å plukke blomster. Broren vår satt på svaberget og så på.

Jeg og de to søstrene mine plukket frø fra andre steder og sådde her på gården. På vangen fant vi flere blomster som vi tok med frø fra. Det var Harelabb, Krypsoleie og Rosemure».

Langsamt nærmet de seg svaberget. Graset var kortere og blomstene vokste nær bakken. Tante Gunnhild myste mot blomstene.

Jeg ser ikke noe Marianøkleblom. Kanskje det er for sent? For der vokser Blåklokke og Prestekrage. Tore plukket en fiolett blomst som var mørk på stilken. Tante Gunnhild rakte ut hånden for å ta den.

«Min far kalte denne for tjæreblomst, fordi den er klissete på stilken. Den heter også Engnellik».

Kari slapp hånden til tante Gunnhild og plukket prestekrager, blåklokker og strå. Tanten ristet på hodet.

«Jeg leter etter en spesiell plante. Den har mange, små, lyseblå blomster. Min søster Oddlaug, som bor på sykehjemmet, hentet denne blomsten til gården. Kan dere finne den barn?»

Barna så seg rundt. Bak svaberget plukket Tore en plante og tok med til Gunnhild. Hun kikket på den.

«Det er ikke den. Denne heter noe med stjerneblomst. Den jeg tenker på heter Forglemmegei».

Tante Gunnhild måtte tørke bort en tåre.

«Jeg tenker på søsteren min, som bare må sitte inne hele sommeren fordi hun er syk».

Tore og Kari kikket på tante Gunnhild. Kari strøk henne på hånden. Tanten sank sammen i overkroppen og med skygge på ansiktet stirret hun mot jorda.

«Jeg kjenner meg ikke igjen. Her skulle det vært Søte, Gulbelg og Torskemunn».

Tante Gunnhild rettet seg opp og så mot husene på gården.

«Jeg kjenner ikke dette stedet så godt lenger. Jeg finner ikke blomstene mine».

Tore gikk oppover mot skogen. Kari grep hånden til tante Gunnhild og trakk henne med seg.

«Det er mange blomster her, tante. Og kanskje vi finner noen i skogen?»

Tante Gunnhild stavret seg oppover bakken.

«Jeg ser etter den svære grana. Min bror hadde alltid fuglekasse til meis i den. Og han fikk både toppmeis og granmeis i kassa si. Lenger inne i skogen hadde han kasser til ugle».

Tore stanset ved en stokk som lå på bakken. Gunnhild stirret på den.

«Der ligger den svære grana vår.»

Stokken var delt i to, Den var morken og det var maur som kravlet på den. Tore gikk rundt og på den andre siden.

«Her ligger det rester etter en fuglekasse».

Kari fulgte noen maur med blikket og gransket stokken.

«Her vokser det små, gule sopper. Vet du hva de heter, tante Gunnhild?»

«Jeg vet ingenting om sopp».

Hun så seg rundt. Tore undersøkte restene av fuglekassa. Gunnhild så forbi ham og lysnet opp. Hun pekte.

«Der vokser det forglemmegei. Den har flyttet seg dit».

Barna så i den retningen og løp bort for å se på den. Gunnhild sukket dypt.

«Jeg er sliten, kan vi gå tilbake?»

Barna leide henne på hver sin side. Ved svaberget og et stykke bortenfor, hørte de en lyd. Det var en due som kurret. Den trippet i gresset. Tante Gunnhild krympet seg.

«Bare ikke hønsehauken kommer med det samme. Ser dere den, barn?»

Barna kikket mot tretoppene.

«Vi har aldri sett hønsehauk, tante Gunnhild».

«Min bror var glad i hønsehauken. Det var ikke vi jentene. Og min bror hadde også sett en falk. Han kom løpende inn og ropte om falken. Og alle sammen, vi tre jentene og mor løp ut for å se. Da satt den på en stolpe med en mus i nebbet».

De gikk til grinda og Tore lukket den etter dem. Så gikk de inn til Birte og Sigurd. Birte stod ved kjøkkenbenken, hun løftet ut et brød og satte brødformen på toppen av komfyren.

«Sett deg ved bordet, tante Gunnhild. Nå skal vi spise formiddagsmat. Det er suppe med kjøtt. Jeg har bakt focaccia. Det er et brød fra Middelhavet».

«Det hørtet godt ut».

Tante Gunnhild fikk smake på brødet og skrøt av Birte. Det var ikke alt som trengte å være som før. Hun hadde selv vært først med fotoapparat. Det var sent på seksti-tallet. Og datamaskin hadde hun vært en mester på. Men den siste datamaskina si hadde hun ikke åpnet på to år. Angående brødet var hun fristet til å plukke ut oliven, men ellers var det veldig godt.

De satte seg og spiste, og Gunnhild tenkte på blomstene, mest på de som manglet. Hun hadde mye å snakke med søsteren om etter dette. Og planla et besøk.

Hun ble oppmerksom på at hun satt i tanker, og ville være høflig og snakke med de andre.

«Hva jobber du med for tiden, Sigurd?»

«Jeg skal gjødsle på beitet. Etter en uke skal jeg slippe kuene på».

Gunnhild sank sammen. Kanskje det var derfor blomstene ble borte? De var sårbare. I store mengder kunne gjødsel svi av graset og det kunne bli brune flekker. Hun skottet bort på Sigurd. Kunne hun si noe?

«Er du sikker på at det er bra for naturen?»

«Det skal jeg vurdere. Jeg vet at gjødsel kan virke sterkt. Er det blomstene du tenker på? Jeg kan la være å gjødsle ved svaberget. Jeg vet det vokser spesielle arter der».

Gunnhild ville helst at han sluttet helt å gjødsle. At alt ble som før. Da var det blomstereng på hele jorden, ikke bare opp bakken mot skogen. Og lerka sang over engene. Men hun måtte være fornøyd med svaret.

Sigurd kjørte henne hjem og barna vinket fra bilen da de dro fra gårdsplassen hjemme hos Gunnhild. Til hvilken tid kom de neste gang for å hente henne?

På trammen før hun gikk inn, tenkte hun på søsteren. På tirsdag ville hun besøke henne.

Hun tok drosje til sykehjemmet. Og heisen opp i tredje etasje, der søsteren bodde på en avdeling. Hun gikk bortover korridoren, der det var vinduer på høyre side, og grønne planter i kasser foran radiatorene. På venstre side var det

dører til rommene. Hun gikk forbi vaktrommet, kjøkkenet og et lite spiserom. Ingen pasienter satt der, Gunnhild visste at de var syke og oppholdt seg på rommene sine.

En pleier stanset henne og hilste.

«Bare si ifra til oss hvis det blir noe problem.»

Gunnhild gikk til døren til søsteren og banket på. Som forventet kom det ikke noe svar, og hun gikk inn. Oddlaug satt i en stol som var lent bakover, med en pute bak hodet. Hun sa ikke noe, men fulgte Gunnhild med blikket og smilte vagt. Gunnhild satte seg i en mindre stol og trakk den foran søsteren. Og tok hånden hennes og varmet den.

«Jeg har vært på gården».

Gunnhild kikket på døren. Og forsikret seg om at det ikke kom noen. Hos søsteren kunne hun fortelle alt. Og hun sa det høyt. Men hun visste at pleierne ikke likte det. Hun så på Oddlaug.

«Jeg fant ikke alle blomstene våre. Og noen ugle eller gjøk hørte jeg ikke. Det var en lerke der, men den sang bare i det fjerne. Jeg lengtet etter å se linerla også, vi hadde den i tunet, husker du?».

En pleier banket på og spurte om Gunnhild ville ha en kopp med kaffe. Hun bar inn en kopp og en kaffekanne. Og trakk fram et lite bord ved siden av Gunnhild. Hun la en porsjonspakke med kaffe fløte på skåla og smilte. Så gikk hun. Gunnhild var glad for pleierne, de var alltid hyggelige. Det hun bekymret seg for var gården.

«Vi fant forglemmegei, og jeg tenkte på deg. Husker du at du hentet frøene på Moenga? Det var sol den dagen, og jeg glante da du sådde frøene. Og måtte vente et helt år til jeg fikk se blomstene. Slik fikk vi den lille, lyseblå gledessprederen til vår blomstergård».

Gunnhild snudde seg mot kaffen og helte fløten i. Så glemte hun kaffen og henvendte seg til søsteren.

«Den beste blomsten hentet vi sammen, den vokste i mengder ved Prøysen. Det var blåklokke. Snart ville alle hente blåklokke og den vokste over hele bygda. Men husker du storklokken? Den var som blåklokke, bare at den var stor. Den fant jeg inne på beitet på Bosen. Gud vet hva jeg hadde der å gjøre? Og da ble

jeg grisk. Jeg sa det ikke til noen og jeg tok alle frøene. Og sådde dem foran steinmuren bak skogen. Det var nesten ingen som gikk der lenger.

Storklokkene spirte og vokste. Tenk om alle hadde fått frø fra meg, så hadde det vokst storklokke over hele bygda. Kanskje jeg var så grisk at den ble borte fra Bosen også? Jeg vet ennå ikke om dere så den? Og nå får jeg aldri vite det Oddlaug».

Gunnhild lente seg tilbake og gned seg i øynene. Oddlaug løftet på hånden og slapp den ned igjen i fanget sitt. Gunnhild lente seg fram og tok hånden hennes i sin.

«Det var morsommere med markjordbær og villbring. Jeg husker vi fikk beskjed.

«På Neset er det større bring enn hos dere. Og dere har lov til å hente.»

Vi tre jentene løp av gårde. Markjordbær hentet vi mange steder. Helt fra små og knudrete til store som vi trakk på strå. Det var morsomt helt til Jenny fortalte om smultron. Det var slik markjordbær de hadde i Sverige. Og den var dobbelt så stor som de største bæra vi hadde sett».

Gunnhild slapp hånden til Oddlaug. Og tok en slurk av kaffen. Den var allerede lunken. En pleier stakk hodet inn.

«Du må ikke sitte der å snakke med deg selv. Det er ikke bra for deg».

Gunnhild så på henne.

«Nei, jeg skal ikke det».

Pleieren lukket døra. Og Gunnhild så på søsteren og smilte. Oddlaug hadde lukket øynene og hvilte hodet bakover. Gunnhild følte på uro i magen og kikket ned på hendene sine. Hun så på søsteren igjen.

«Husker du hvordan det var å gå i skogen? Det var kvitter og fuglesang. Det var hakkespett som trommet og rudge som jekket fra tretoppene. Slik var det hjemme på gården vår. En sommer hadde broren vår tjue kasser til fugl. Og svalene, de bygget rede av leire og strå, i mønet på låven. Jeg har ikke hørt en sval på tretti år. Hvor har de blitt av?»

Gunnhild kjente det kriblet i magen. Først fordi hun tenkte på fuglene hjemme. Men så veltet det rundt i magen hennes og det suste i ørene. Hun stirret på søsteren. Oddlaug rørte seg ikke og laget ikke lyd. Gunnhild gikk fra en halvfull

kopp med kald kaffe, ut gjennom døra og ned med heisen. Hun gikk så fort hun kunne og utenfor myste hun i det skarpe solskinnet.